

ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ ΤΟΥ ΛΙΒΑΝΙΟΥ

Εισαγωγή

Σήμερα, παιδιά, θα επισκεφτούμε μία φημισμένη σχολή, ανώτερη, σαν Πανεπιστήμιο σημερινό, σε μία μεγάλη πόλη της δοξασμένης Βυζαντινής αυτοκρατορίας. Η πόλη αυτή είναι ένα από τα μεγαλύτερα πνευματικά κέντρα της εποχής αυτής. Βρισκόμαστε στον 4ο αιώνα μ.Χ.

Η Αντιόχεια ήταν τότε μία μεγάλη πόλη με 200.000 ελευθέρους κατοίκους, Χριστιανούς, Ιουδαίους, ειδωλολάτρες και 300.000 δούλους. Την ονόμαζαν «Μητρόπολη της Ανατολής» γιατί ήταν πόλη πλούσια σε θησαυρούς και στα γράμματα. Με τις περίφημες σχολές, τις ρητορικές, φιλοσοφικές, θεολογικές, συγκέντρωνε πλήθος μαθητών από όλα τα μέρη και έμοιαζε με την Αθήνα, γι' αυτό την έλεγαν και «Κέντρον φωτός».

Πρέπει όμως να σημειώσουμε ότι η Αντιόχεια δεν ήταν μόνο πόλη των γραμμάτων αλλά και πόλη των διασκεδάσεων... Τα θέατρα, ο Ιππόδρομος, οι παρέες επιδρούσαν άσχημα στο χαρακτήρα και στις συνήθειες των παιδιών...

Αυτή την εποχή στην Αντιόχεια είχε εγκατασταθεί ένας περίφημος διδάσκαλος, ο Λιβάνιος ο οποίος διηύθυνε τη φημισμένη ρητορική σχολή του. Πλήθος μαθητών φοιτούσαν στη σχολή αυτή κι ανάμεσά τους ο γιος της χήρας Ανθούσας, ο Ιωάννης ο μετέπειτα Χρυσόστομος. Έξυπνος, επιμελής, προσεκτικός στη διδασκαλία, σοβαρός, αξιοπρεπής, ευγενικός στη συμπεριφορά!

Ο ειδωλολάτρης Λιβάνιος εντυπωσιάζεται από τη σοφία, το σεβασμό, την ευγένεια.

– Τίνος παιδί είναι αυτός ο λαμπρός νέος; Ποιος του έδωσε τέτοια ανατροφή; Είναι το στολίδι της σχολής μου!

– Είναι ο γιος της Χριστιανής αρχόντισσας Ανθούσας και του ένδοξου στρατηγού Σεκούνδου, που σκοτώθηκε όταν ο Ιωάννης ήταν νήπιο ακόμη!

Στάθηκε για λίγο γεμάτος θαυμασμό ο σοφός μα ειδωλολάτρης Λιβάνιος...

– Όστε μία γυναίκα Χριστιανή ανέδειξε αυτό το υπέροχο παιδί! Πόσο σπουδαίες λοιπόν είναι οι γυναίκες των Χριστιανών!...

Συχνά πολλοί συμμαθητές του παραμελούσαν τις σπουδές τους και επιδίδονταν στις

διάφορες ψυχαγωγίες, θέατρα, Ιππόδρομο... Ο Ιωάννης όμως ήταν αφοσιωμένος στη μελέτη! Ακούραστος, πολλές ώρες σκυμμένος πάνω στα βιβλία τρεφόταν διαρκώς με το νέκταρ της γνώσης!... Όλα τα άλλα τον άφηναν αδιάφορο!

Πολλές φορές οι συμμαθητές του τον παρακινούσαν να πάρει μέρος στις διασκεδάσεις τους...

– Έλα, του έλεγαν, να ξεκουραστούμε και λίγο! Να ξεσκάσουμε! Νέος είσαι, χρήματα έχεις!... (ήταν μεγάλη η περιουσία που κληρονόμησε από τον πατέρα του.)

Κινδύνεψε λοιπόν ο Ιωάννης, αλλά τον έσωσε ο απέραντος σεβασμός που ένωθε προς τη μητέρα του και τις συμβουλές της! Έμεινε λοιπόν σταθερός στις χριστιανικές αρχές που είχε από το σπίτι του και αφοσιωμένος στις σπουδές του.

Και να! Είναι πια απόφοιτος της σχολής του Λιβάνιου, διαβάζει μία από τις τελευταίες του εργασίες (πτυχιακές θα τις λέγαμε σήμερα). Ο Λιβάνιος λάμπει από χαρά. Τούτος ο νεαρός μαθητής χωρίς άλλο θα γίνει μεγάλος ρήτορας! Δεν θα γίνει! Είναι από τώρα!... Χείμαρρος η γλώσσα του! Ο λόγος του χρυσάφι! Οι συμμαθητές του δεν μπορούν να συγκρατήσουν τον ενθουσιασμό τους! Ξεσπούν σε χειροκροτήματα και ζητωκραυγές!... Σείεται η αίθουσα!... Και ο νεαρός Ιωάννης δεν είναι ακόμα 18 χρονών! Οι σπουδές τελείωσαν!... Όλη η Αντιόχεια τώρα μίλα γι' αυτόν! Τον περιμένει σαν ρήτορα (δικηγόρο) και οι ρήτορες της Αντιόχειας τον αναγνωρίζουν σαν κορυφή! Ο Λιβάνιος τον θέλει για διάδοχό του στη διεύθυνση της σχολής!...

Αλλά τον Ιωάννη, τον προικισμένο με τα σπάνια ταλέντα και την ευφυΐα, δεν τον θαμπώνει η ψεύτικη δόξα του κόσμου!... τον κερδίζει η Εκκλησία του Χριστού και στην υπηρεσία της προσφέρει ολόκληρο τον εαυτό του!

Μπροστά του ανοίγεται ένας καινούργιος δρόμος ολόφωτος!... Τα υπέροχα κηρύγματά του τρέχουν να τα απολαύσουν όχι μόνο οι Χριστιανοί αλλά και οι Ιουδαίοι και οι ειδωλολάτρες ακόμα!

Θησαυρός τα συγγράμματά του! Αποτελούν πολλούς ογκώδεις τόμους που μεταφράζονται σε όλες τις γλώσσες! Δική του η Θεία Λειτουργία που ακούμε κάθε Κυριακή...

Αργότερα θα γίνει Αρχιεπίσκοπος στην Κωνσταντινούπολη και θα εμπνεύσει πολλούς ανθρώπους να ζήσουν αληθινή χριστιανική ζωή! Κάποιοι όμως θα τον φθονήσουν και για τον λόγο αυτό θα τον εξορίσουν και εκεί θα αφήσει την επίγεια ζωή του.

Η Εκκλησία μας τον γιορτάζει μόνο του στις 13 Νοεμβρίου και μαζί με τους άλλους δυο Ιεράρχες, Μέγα Βασίλειο και Γρηγόριο Θεολόγο στις 30 Ιανουαρίου.

Ο Μ. Βασίλειος σπούδασε: Ελληνική φιλολογία, φιλοσοφία, ρητορική, γεωμετρία, αστρονομία, Ιατρική... Όλη του η σοφία ξεχύνεται στα πολλά συγγράμματά του. Λόγοι κατά των αιρετικών, ερμηνεία της Αγίας Γραφής, επιστολές, ομιλίες προς τους νέους, κανόνες μοναχικής ζωής και η περίφημη Θεία Λειτουργία του.

Ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος αγαπούσε πολύ τη μόρφωση και η αγάπη του αυτή φαίνεται στα παρακάτω λόγια: «Όλα τα αλλά, δηλαδή τον πλούτο, την ευγενή καταγωγή, το ένδοξο όνομα, την εξουσία, τα άφησα να τα χαρούν εκείνοι που τα επιθυμούν! Εγώ κρατώ με ζήλο πολύ τη μόρφωση, για την οποία διαθέτω δυνάμεις, υποβάλλομαι σε θυσίες, σε κόπους ταξιδιών, ξηράς και θαλάσσης»... «Εμείς που ξεπερνούμε τους άλλους στην αλήθεια, είναι απαράδεκτο να υστερούμε στα γράμματα...», έλεγε αργότερα... Και πέτυχε το μεγάλο του σκοπό... Σπούδασε φιλοσοφία, ρητορική, αστρονομία, γεωμετρία, Ιατρική, λογική, ποίηση. Τα ποιήματά του είναι πολλά! Ξεπερνούν τους 17.500 στίχους!

Τόση είναι η σοφία και η δύναμη του λόγου του, ώστε οι ειδωλολάτρες συμμαθητές του στην Αθήνα παραδέχονται τον Γρηγόριο ανώτερό τους και τον παρακαλούν να δεχθεί την έδρα του καθηγητή που του προσφέρεται, για να τους διδάσκει.

Συζήτηση.

Οι Άγιοι Τρεις Ιεράρχες αγαπούσαν πολύ τον Χριστό μας και την Εκκλησία, γι' αυτό και έθεσαν στην υπηρεσία του Χριστού τη σοφία και τις γνώσεις τους! Ακόμα πρόσεξαν να εφαρμόζουν στη ζωή τους τις εντολές του Θεού και αναδείχτηκαν μεγάλοι Άγιοι της Εκκλησίας.

Αλλά ας θυμηθούμε αυτά που είπαμε νωρίτερα για τον ιερό Χρυσόστομο!

1. Σε ποια πόλη σπούδασε ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος;

(...) Πολύ σωστά, στην Αντιόχεια.

2. Γιατί μετονομάστηκε σε Χρυσόστομο;

(...) Τα λόγια του ήταν σαν το χρυσάφι πολύτιμα!

3. Πώς κατόρθωσε να έχει άριστη επίδοση;...

Αγαπούσε τη μόρφωση. Δεν έφευγε από τον νου του ο σκοπός για τον οποίο φοιτούσε στη σχολή, γι' αυτό και δεν παραμελούσε τη μελέτη αλλά διέθετε όλες του τις δυνάμεις...

Ας δούμε όμως και για τους τρεις Ιεράρχες μερικές πληροφορίες:

4. Ποιες επιστήμες σπούδασε ο καθένας;...

(...) Ιωάννης: ρητορική Βασίλειος: ρητορική, φιλολογία, φιλοσοφία, γεωμετρία, αστρονομία, ιατρική. Γρηγόριος: ρητορική, φιλοσοφία, γεωμετρία, αστρονομία, ιατρική, λογική, ποίηση.

5. Ιδιαίτερα ποιοι τους τιμούν και τους έχουν προστάτες και γιατί;

Οι μαθητές και οι δάσκαλοι τους έχουν προστάτες γιατί αγαπούσαν πολύ τη μόρφωση και τα γράμματα και οι ίδιοι είχαν μορφωθεί πολύ!

6. Ποιο μήνυμα στέλνουν στα σημερινά Ελληνόπουλα και Χριστιανόπουλα οι 3 Ιεράρχες;

Ότι πρέπει να μορφωθούμε, να κατακτήσουμε τη γνώση όσο μας είναι δυνατόν.

7. Πώς μπορεί κανείς να μορφωθεί;

α) Με την προσοχή του στα μαθήματα.

β) Με τη μελέτη των μαθημάτων και άλλων μορφωτικών και διδακτικών βιβλίων.

8. Είναι εύκολο έργο η μόρφωση;

Όχι βέβαια! Χρειάζεται κόπους και θυσίες.

9. Ποιοι είναι οι κόποι που πρέπει να καταβάλεις;

Να επιστρατεύεις τις δυνάμεις τις πνευματικές - κρίση, προσοχή, μνήμη... για να κατακτάς τη γνώση. Να επιμένεις στο σωστό διάβασμα, να θυσιάζεις την ξεκούραση, τον πολύ ύπνο, την ψυχαγωγία, το παιχνίδι...

10. Ποιος μπορεί να μας βοηθήσει σε αυτόν τον αγώνα μας;

Ο Πάνσοφος Θεός! Να μάθουμε να προσευχόμαστε για τη μόρφωσή μας, για την επιτυχία μας στα μαθήματα, στους διαγωνισμούς... Και πάντα να έχουμε στη ζωή μας πρότυπα τους Τρεις Ιεράρχες. Να τους μιμηθούμε στην αγάπη τους για τον Χριστό, την Εκκλησία και τη μόρφωση.

ΣΥΝΘΗΜΑ: Οι Τρεις Ιεράρχες πρώτοι στη Γνώση και στην Αρετή.